

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	dr.sc. Mateo Žagar, red. prof. dr.sc. Tanja Kuštović, izv. prof. dr.sc. Ivana Eterović, doc.		1.6. Godina studija u kojoj se kolegij izvodi
1.2. Naziv kolegija	Staroslavenski jezik		1.7. Bodovna vrijednost (broj bodova po ECTS sustavu)
1.3. Suradnici			1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P + V + S + e-učenje)
1.4. Studijski program (prijediplomski, diplomski, integrirani)	Prijediplomski		1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju
1.5. Status kolegija	X obavezni	izborni	1.10. Razina primjene e-učenja (1., 2., 3. razina), postotak izvođenja kolegija on line (maksimalno 20%)
1. razina, 5%			
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	Cilj je ovoga kolegija studente hrvatskoga jezika i književnosti upoznati s temeljima općeslavenske jezične, pismovne i književne kulture, s prvim prijevodima na slavenski jezik, kako bi na temelju toga znanja razumjeli i početke nacionalne baštine. Na temelju toga znanja (prema kojemu se rekonstruira i praslavenski jezik) u daljnjem studiranju moći će se nadograđivati znanja iz povijesti hrvatskoga jezika, hrvatske srednjovjekovne književnosti, razvoja hrvatskih pisama (glagoljice, ćirilice, latinice).		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i / ili ulazne kompetencije potrebne za kolegij			
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasniti procese pismenosti i pisma u srednjem vijeku te odnos staroslavenskoga jezika prema ostalim slavenskim jezicima, posebno hrvatskome 2. definirati i tumačiti pojmove iz jezikoslovne kroatistike, temeljne pojmove iz povijesno-poredbene lingvistike te tumačiti jezik kao sustav, jezik kao standard i značenje jezičnih podataka na paradigmatskoj i sintagmatskoj razini 4. objasniti povijesni razvoj hrvatskoga jezika te razlikovati fonološka, morfološka, sintaktička i leksička obilježja lokalnih govora i hrvatskih dijalekata 7. interpretirati različite tipove književnih tekstova iz korpusa hrvatske usmene, starije i novije te svjetske književnosti s obzirom na različite teorijske, poetičke i kritičke pristupe i periodizacijske modele 		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (3-10 ishoda učenja)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Primijeniti temeljno nazivlje vezano uz istraživanja staroslavenskoga jezika. 2. Objasniti problematiku postanka i razvoja staroslavenskoga jezika i pisama na kojima su tekstovi na tom jeziku nastajali. 3. Transkribirati, transliterirati i čitati tekstove pisane glagoljicom i ćirilicom. 4. Opisati strukturu staroslavenskoga jezika. 5. Analizirati jezične i stilske značajke tekstova pisanih kanonskim tipom staroslavenskoga jezika. 6. Objasniti odnos staroslavenskoga jezika prema hrvatskome jeziku i ostalim slavenskim jezicima. 7. Objasniti ulogu staroslavenskoga jezika u hrvatskoj kulturi. 8. Predstaviti vrijednost glagoljaštva za hrvatsku kulturu. 		
2.5. Opis sadržaja kolegija	1. Uloga paleoslavistike u povijesti i suvremenosti kroatistike. / Grafemski i slovni sustav ćirilčke azbuke (uz oslonac na Traktat Crnorisca Hrabra); brojevni sustav, transliteracijska načela. Zajedničko transliteriranje ulomka ispisanoga školskom ćirilicom; pokušaj prevođenja samo uz pomoć Rječnika.		

	<p>2. Funkcionalne razlike između staroslavenskoga jezika i praslavenskoga jezika. / Staroslavenske deklinacije, podjela (imeničke, zamjeničke, pridjevske); glavna promjena imenica muškoga i srednjeg roda; i-promjena, u-promjena imenica muškoga roda. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>3. Pitanje govorne osnovice staroslavenskoga jezika. / Glavna promjena i i-promjena imenica ženskoga roda; v-promjena. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>4. Kanon staroslavenskih spisa (glagoljički i ćiriljički). / Konsonantske imeničke promjene; načela grafetičkog uređenja ćiriljskih tekstova (linijski ustroj, kraćenja, ligature, interpunkcija, pisanje brojeva...). Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>5. Izvori za proučavanje djela Konstantina Ćirila i Metoda (slavenski, latinski, grčki). / Zamjenice, vrste deklinacija, supletivne osnove, deklinacija ličnih zamjenica. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>6. Povijesne okolnosti uoči moravske misije i elementi rane biografije Ćirila i Metoda. / Zamjenička deklinacija. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>7. Moravska misija – uzroci, realizacija, posljedice; elementi Metodove biografije. / Pridjevi: podjela po značenju, tvorba pridjeva (po podrijetlu), deklinacije, stupnjevanje; deklinacija brojeva. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>8. Staroslavenski jezik nakon Metodove smrti, staroslavenska baština kod Čeha, Slovaka, Poljaka i Slovenaca. / Glagoli – kategorije, osnove, glagolski razredi. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>9. Staroslavenska baština kod Bugara, Makedonaca i Srba; Traktat Crnorisca Hrabra, nastanak ćirilice i njezin odnos prema glagoljici. / Present, imperativ, supin. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>10. Oblikovanje i širenje glagoljice, pitanje autorstva. / Imperfekt, aorist. Transliteracija i čitanje odabranoga teksta te analiza obrađenih oblika.</p> <p>11. Indoeuropski prajezik, praindоеuropska domovina, izdvajanje praslavenskoga jezika, domovina Praslavena, baltoslavenska jezična zajednica. / Participi. Cjelovita interpretacija zadanoga teksta.</p> <p>12. Jezični zakoni u dijakroniji, karakteristične fonološke promjene u baltoslavenskome. / Složeni glagolski oblici. Cjelovita interpretacija zadanoga teksta.</p> <p>13. Zakon otvorenih slogova, sinharmonizacija; fonološke promjene u ranome praslavenskome. / Nepromjenjive riječi. Cjelovita interpretacija zadanoga teksta.</p> <p>14. Fonološke promjene u općeslavenskom razdoblju praslavenskoga. / Uvod u sintaksu. Cjelovita interpretacija zadanoga teksta.</p> <p>15. Redakcije staroslavenskoga jezika i počeci afirmiranja samostalnih slavenskih jezika. / Pismena provjera poznavanja transliteracije ćiriljskih tekstova.</p>								
2.6. Vrste izvođenja nastave:	<p>X Predavanja</p> <p>X Seminari i radionice</p> <p>Vježbe</p> <p>Online u cijelosti</p> <p>Mješovito e-učenje</p> <p>Terenska nastava</p>	<p>X Samostalni zadaci</p> <p>Multimedija i mreža</p> <p>Laboratorij</p> <p>Mentorski rad</p>	2.7. Komentari:						
2.8. Obveze studenata	Redovno pohađanje nastave, redovito obavljanje samostalnih zadataka na temelju obrađenoga gradiva (gramatičke analize i prijevodi, transliteracije ćiriljskih tekstova); kolokvij iz transliteracije ćiriljskih tekstova; pismeni ispit (provjera stečenog znanja iz povijesti staroslavenske pismenosti te gramatike staroslavenskoga jezika).								
2.9. Praćenje rada studenata	Pohađanje nastave	1,5		Istraživanje			Praktični rad		
	Eksperimentalni rad			Referat					

	Esej			Seminarski rad				
	Kolokvij	0,5		Usmeni ispit				
	Pismeni ispit	1		Projekt			Broj bodova po ECTS sustavu (ukupno)	3
2.10. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i / ili na drugi način)	Naslov						Dostupnost u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija
	1. Damjanović, Stjepan. 2005. Staroslavenski jezik. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.						DA	
	2. Damjanović, Stjepan i dr. 2009. Mali staroslavensko-hrvatski rječnik. Zagreb: Matica hrvatska.						DA	
	3. Damjanović, Stjepan. 2020. Slovo iskona: Staroslavenska/starohrvatska čitanka. Zagreb: Matica hrvatska. (izabrana poglavlja)						DA	
2.11. Dopunska literatura	1. Bratulić, Josip. 1998. Žitja Konstantina Ćirila i Metodija i druga vrela. Zagreb: Kršćanska sadašnjost. 2. Mihaljević, Milan. 2002. Slavenska poredbena gramatika: 1. Fonologija. Zagreb: Školska knjiga.							
2.12. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)								